Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 205. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ВЕРЕСНЯ 1977 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, SEPTEMBER 20, 1977 No. 205 VOL. LXXXIV.

„ОБЛУДНОМУ «ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!» НАМ ТРЕБА ПРОТИСТАВИТИ ГАСЛО: «ВОЛЕЛЮБНІ ЛЮДИ СВІТУ, ЄДНАЙТЕСЯ ПРОТИ КОМУНО–МОСКОВСЬКОГО РОЗБИШАЦТВА І ТИРАНІЇ!»" — ЗАКЛИКАВ Д-Р МИХАЙЛО ШТЕРН ТИСЯЧНІ МАСИ НАРОДУ НА УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ

БІЛЯ 20,000 ОСІБ ІЗ 23-ОХ МІСТ СХІДНЬОГО ПОБЕРЕЖЖЯ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В НАЙБІЛЬШІЙ ДОСІ В НЮ ЙОРКУ УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНИ

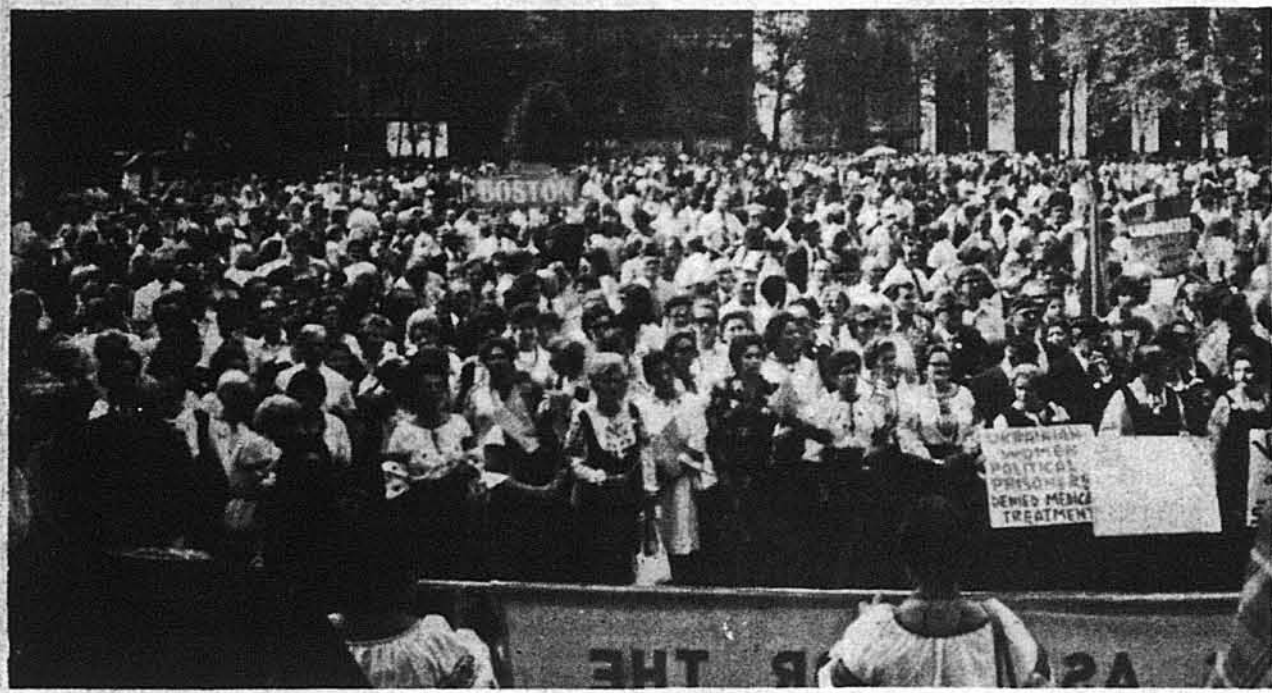
Ню Йорк. — „Облудному совєтському «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!» нам треба протиставити гасло: „Волелюбні люди всього світу, єднайтеся в боротьбі проти комуно-московського розбишацтва і тиранії!»", „Без віри в Бога не може бути людства!", „Ми прибули з дружиною у вашу чудову країну, яка завжди була головною остоєю і символом волі, і нам мило побачити, що в цій великій Америці є й чимала Україна", „Вся Україна хоч і поневолена, але нескорена!", „Україна ніколи не буде русифікована!" — ці та багато подібних тверджень висловив д-р Михайло Штерн, „українець єврейського походження" — як він сам себе називає, який ще недавно був совєтським в'язнем та під час судового процесу над ним здивував світ своєю мужньою поставою в обороні українського народу — під час найбільшої в дотеперішній історії української маніфестації в цій світовій метрополії, яка відбулася минулої неділі, 18-го серпня, в обороні прав України та для підтримки і скріплення політики президента Джіммі Картера і його уряду в обороні прав людини. Маніфестацію влаштував Український Конґресовий Комітет Америки спільно з місцевим Об'єднаним Українсько-Американських Організацій — Відділу УККА та довколишніх Відділів цієї нашої центральної репрезентації. Згідно з останньою оцінкою поліції, в маніфестації взяло участь біля 20.000 осіб з Ню Йорку та 23-ох місцевостей Східнього Побережжя, які — крім приватних автомобілів та інших публічних засобів транспорту — приїхали також зорганізовано 40 автобусами — інформують з УККА.

Починається похід

В неділю, 18-го вересня, 1977 року, була чудова, прямо вимріяна погода ранньої осени. Цієї неділі, починаючи вже від години 11.30 перед полуднем, на 58-ій вулиці і 5-ій евеню почали збиратися маси народу, в першу чергу зодягнена в свої однострої молодь Пласту, СУМА, ОДУМ-у, яка за короткий час виповнила довгий квартал. На чолі паради, яка щойно почала формуватися, вже стояли з розтягненим написом юначки з Осередку СУМА в Ірвінґтоні з великим написом „UKRAINIANS", передні прапороносці, духовенство, представники Екзекутиви і Крайової Ради УККА. Вневдовзі до гурту українських представників долучились: недавно прибулий з України та запрошений на цю маніфестацію УККомітетом д-р Михайло Штерн зі своєю дружиною, які попереднього дня приїхали з Франції, Людмила Алексєєва, член московського Комітету нагляду за виконанням Гельсінкської угоди, Андрій Григоренко, Анатолій Радиґін з дружиною, Бері Фарбер, відомий радіо коментатор і кандидат на посадника з Консервативної партії, конґресмен Едвард Кач, приятель українців та один з двох кандидатів на посадника Ню Йорку з Демократичної партії та інші. На місце збірки під'їжджали все нові й нові автобуси і о год. 12:30 колони сягали вже до 3-ої евеню, а коротко перед самим вимаршем, який розпочався точно о годині 1-ій по полудні, „хвіст" колон досягав 1-ої евеню.

Точно в означений годині ці непроглядні маси народу, які зібралися у цьому місті-велетні на заклик Екзекути-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Захоплена малим фотоапаратом частина учасників великої Української Маніфестації в Браянт парку в Ню Йорку в неділю, 18-го вересня 1977.

Зустріч д-ра і пані Штерн в Українському Інституті

Ню Йорк, 17-го вересня. — (РС-ВС). — Понад сотня осіб, членів керівних органів УККА та представників українських установ і організацій, зібраних в залі Українського Інституту Америки, вислухали з одушевленням, а часто із сльозами в очах, слово д-ра Михайла Штерна, виголошене прекрасною українською літературною мовою та сповнене любов'ю до України та її народу, як теж вірою в його остаточну перемогу в боротьбі за волю. Д-р Михайло Штерн, звільнений весною цього року з ув'язнення та з Совєтського Союзу, прибув до Ню Йорку з Ізраїлю, як запрошений почесний гість на маніфестацію в обороні прав України та для посилення акцій УККА в обороні дисидентів. Д-р Штерн висловив у своїй доповіді віру в те, що великий 50-мільйоновий український народ буде першим, який скине ненависне ярмо совєтського тоталітаризму, та побажав, щоб українці, так, як 3-мільйоновий жидівський народ в Ізраїлі, здобули волю і мали свою власну державу.

Д-р Михайло Штерн [зліва] в розмові з мґром Іваном Базарком, головним його опікуном після приїзду до Ню Йорку

Зустріч представників українського громадянства із д-ром Михайлом Штерном та його дружиною Ідою відкрив коротким словом голова Маніфестаційного Комітету інж. Євген Івашків, вітаючи Штернів та зібраних гостей. Вслід за ним виголосив привітання адміністративний директор УККА мґр Іван Базарко, подаючи коротку характеристику гостя. Від господарів дому склав привітання інж. Осип Балабан, віцепрезидент Українського Інституту Америки, а д-р Степан Ворох привітав гостей-панство Штерн від Т-ва Українських Лікарів Північної Америки та запросив д-ра Штерна стати членом цього Товариства.

Забравши слово та звертаючись до зібраних, д-р М. Штерн м. і. говорив:

Мені, як лікареві-спеціялістові, жилось під оглядом матеріяльним добре. Але ми ніколи не мирилися із тоталітаризмом та з червоним фашизмом, який виявився ще більше жорстоким, як корічнявий фашизм. Синів ми виховали на вільних духово людей, тому і рішилися вони виїхати зі Совєтського Союзу на волю.

Я чудово розумію ваші серця, вашу тугу за рідною Україною. Вона прекрасна, природа та люди. В ній найкращі околиці з цілого Совєтського Союзу — гори Карпати. В Америці гарно, але людина може мати повне щастя лише в тій країні, де поховані її предки, де чути її рідну мову, українську мову, де чути українську пісню. Але тепер народ в Україні не співає пісень, бо нема чого співати. Вся українська земля дослівно залита кров'ю. В Україні земля плаче і плаче народ. В концтаборі зустрів я 90 відсотків українців. Коли немає священиків, то це ще не означає, що люди не вірують. Люди часто сповідаються у лікарів, бо

(Закінчення на стор. 4-ій)

АРЕТА РАКОЧА ОБРАНА НА „МІС СОЮЗІВКУ" НА 1978-ий РІК

Союзівка (з. с.). — Теніс, найбільш популярний спорт на цій оселі УНСоюзу, задержав примат у 25-річному ювілейному сезоні навіть у виборі „Міс Союзівки" на 1978-ий рік, коли Арета Ракоча, 19-річна студентка фізкультури і відома тенісистка, перейняла корону від 20-річної Аннетки Харук, чотирократної чемпіонки крайових першенств, під час 23-го з черги річного контесту ту в суботу увечорі, 17-го вересня. Контест відбувся в рамках традиційного Дня УНСоюзу обмеженого в цьому році до 24-ох годин з уваги на маніфестацію в обороні прав України в Ню Йорку в неділю, 18-го вересня.

Арета Ракоча, дочка Романа і Ярослави Ракочих з Коговзу, Н. Й., є членом 109-го Відділу УНСоюзу та активною спортсменткою, особливо в тенісі, від 9-го року життя. В минулих двох роках вона здобула східній тенісовий примат в групі жінок і мішаних подвійних гор та була інструкторкою на тенісовому таборі Союзівки. Її батько є провідником всіх тенісових турнірів на Союзівці і ціла родина Ракочих причинилася до популяризації тенісового спорту на цій оселі УНСоюзу. Арета є студенткою фізкультури в університеті Кортленд.

На першу дружку п'ятичленне жюрі обрало 19-річну Лесю Білас, доньку Галі й Ігора Поцалуйків з Ню Йорку, а на другу дружку Роксоляну Чорпіту, дочку Христини і Стефана Чорпітів з Філядельфії, 18-річну студентку Мор коледжу, яка є членом 153-го Відділу УНсоюзу. Жюрі в складі д-р Богдан Шебунчак, голова, інж. Адріян Лапичак, Михайло Терпак, Володимир Бакад. і п-і Ірина Зєлик, дебатувало понад півтори години над вибором „Міс Союзівки" і двох краль після переслухання вісьмох кандидаток. Неголосуючою членкинею жюрі була, як і у всіх попередніх 23-ох контестах, п-і Квітка Стецюк.

Вислід контесту проголосив в півночі в суботу, 17-го вересня, під звуки оркестри „Рушничок" з Монтреалю д-р Б. Шебунчак, а після передання корон і букетів рож обраним кралям перші вальси відтанцювали з ними: головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, заступник головного предсідника д-р Іван Флис,

(Закінчення на ст. 4-ій)

Великий напис „UKRAINIANS" на початку походу інформує „місто і світ" хто це маніфестує в цій світовій метрополії.

Очолюють похід члени Маніфестаційного Комітету (зліва): голови окружних Відділів УККА адв. Юрій Волинець, інж. Конрад Гусак з Бостону, д-р Мирослав Бих з Пассейку та д-р Михайло Снігурович з Ню Гейвену. За ними (зліва): екзекутивний віцепрезидент УККА і майстер церемонії під час маніфестації Йосип Лисогір, головні промотори і організатори цієї маніфестації мґр Іван Базарко, аміністраційний директор УККА, та д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника", який під час маніфестації послужив також за англомовного перекладача промови д-ра Михайла Штерна, перекладаючи її безпосередньо речення за реченням, а біля нього голова Окружного Комітету Відділів УНС у Філядельфії п. Тарнавський.

Поліція з трудом зупинила похід 2,000 молодих українських демонстрантів до совєтської місії

Ню Йорк. — „Біля 2,000 молодих українсько-американських демонстрантів розбили поліційні лінії і промостили собі шлях у віддаленні пів кварталу від совєтської місії до Об'єднаних Націй вчора після полудня, аж їх наступ був припинений сконцентрованою лінією поліції" — інформує „Ню Йорк Таймс" з понеділка, 19-го вересня, в повідомленні Роберта МекҐ. Томаса. „Ню Йорк Таймс" в дальшому про цей зудар молодих українських демонстрантів з поліцією пише:

„Деяка кількість демонстрантів, як інформують, були поранені, як і були поранені тузин полісменів під час битви, що лютувала здовж Лексінґтон евеню між 66 і 67-ою Схід вулицями вкоротці після 5-ої години по полудні. Ціллю демонстрантів була (совєтська) місія при 67-ій вулиці, приблизно на половині між Лексінґтон і Третьою евенями та зараз через вулицю від 19-ої станиці поліції.

Коли поліції пощастило вдержати лінію при вході на 67-му вулицю, демонстранти припинили наступ, але дальше займали перехрестя вулиць, виголошуючи свої протести проти совєтського панування над Україною, одною із основуючих республік Совєтського Союзу. „Ми боремось за наше життя он там" — сказав заступник інспектора (поліції) Давид Паскаль, який командував відділом поліції в силі 75 осіб та намагався втримати демонстрантів в кварталі між Схід 66-та вулиця між Парк і Лексінґтон евенями.

Похід був зорганізований Організацією Українських Студентів, голова якої Ігор Зварич, 22-літній сеньйор Мангеттенського коледжу, сказав, що вона нараховує яких 800 членів в районі метрополітального Ню Йорку.

Похід почався на 40-ій вулиці і Медісон евеню після паради, яку зорганізували українські організації Великого Ню Йорку. Парада притягнула тисячі після полудня, як вона проходила від 59-ої вулиці на зібрання перед публічною бібліотекою при 42-ій вулиці.

Молоді демонстранти, багато з яких ішли в головній параді та мали подібні до скавтових однострої організацій української молоді, відділилися від зібрання та маршували по Медісон евеню аж дійшли до 66-ої вулиці. Там поліція змусила їх звернути на схід, надіючись втримати їх в тому кварталі. Але демонстранти прорвали поліційні барикади, шпурляючи в поліцію важкими дерев'яними дошками та промостивши собі дорогу до 67-ої вулиці.

Після того, як поліція встановила сильну лінію барикад, а полісмени на конях заступили вхід до кварталу, демонстранти припинили свій наступ, але присягалися продовжувати демонстрацію на перехресті аж до звільнення (притриманої поліцією) пані Кульчицької та викликання репортерів на місце демонстрації.

Беррі Фарбер, кандидат на посадника Ню Йорку від Консервативної партії, видряпався на поліційну барикаду та користувався гучномовцем для примирення товпи.

На одному місці велике вантажне військове авто з Сьомого Панцерного Полку намагалося їхати на північ по Лексінґтон евеню, але демонстранти заступили йому дорогу і остаточно змусили його до відступу, що викликало оплески зібраних.

Хоча демонстрани казали, що при зударі бодай вісімох з них було поранених, поліція твердить, що немає жадного повідомлення про поранення цивільних осіб і їй відомо, що тільки один полісмен потребував лікарської уваги... Полісмени на місці говорили, що бодай десять з них було покалічених, але видно, що не досить поважно, щоб потребувати лікарських оглядин" — кінчить своє звідомлення „Ню Йорк Таймс".

„МАРКСИСТСЬКА ТЕОРІЯ НЕСПРОМОЖНА ВИТІСНИТИ ВІРИ В БОГА" — ЗАЯВЛЯЄ ЛУК'ЯНЕНКО У ЗВЕРНЕННІ ДО АТЕЇСТІВ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — „Різдвяне звернення до завзятих атеїстів" — так називається новий самвидавний документ, що його автором є Левко Лук'яненко, член Української Гельсінкської групи, що тепер живе в Чернігові. Лук'яненко був в 1961 році засуджений на кару смерти, замінену згодом на 15 років ув'язнення, за підготовку політичної плятформи Української Робітничо-Селянської Спілки, в якій передбачалась можливість виходу України з СССР (що передбачене конститушією). До часу арешту Лук'яненко був членом комуністичної партії.

Подаємо повний текст звернення Лук'яненка.

Різдвяне звернення до завзятих атеїстів!

Ви ходили коли-небудь до церкви — не з молотками, щоб збивати хрести, не з ключами, щоб замикати від віруючих церкви, не з ненавистю, а з відкритим серцем?

О, ви, напевно, не ходили! Бо коли б ви зайшли в святковий день, стали під високим склепінням церкви перед іконостасом і подивилися на Того, Хто замість язицького морального принципу справедливости „Око за око, зуб за зуб" дав людям принцип великодушности, закликаючи не відповідати за зло злом, а прощати його, ви б зрозуміли як багато християнство спричинилося до пом'ягшення людських звичаїв, як далеко воно просунуло людей від початкового варварства до гуманности!

Звичайно, християнство не змінило основної природи людини і якою вона була за часів Аристотеля, такою вона залишилася й тепер, але порівняйте людські взаємини часів поганського Риму з взаєминами XX сторіччя і ви побачите, що за минулі часи людство стало незрівнянно людяніше і тепер вже неможливим є влаштування ігрищ з пусканням живої людської крови, як бувало колись у Колізеї на виставах боротьби глядіяторів.

Хіба европейська цивілізація не християнству завдячує утвердженням принципу рівности усіх людей з народження, незалежно від расової чи національної ознак, від соціяльного і службового стану та незайманість людського життя і свободи?

Хай би в церкві ваша душа не відразу пройнялася благолійним почуттям єднання з космічною духовною силою і на іконостасі ви побачили перед собою не Христа-Бога, а Христа—сина Божого — людину, і тоді, хіба ви не відчули б радісної вдячности до Того, хто задля інших людей, задля добра і спасіння їх пішов на смерть?! Подумайте: Він — людина — і мав таке ж тіло, такі ж почуття і відчуття, що й ми, але не пересічна особа, що вся зав'язла у тенетах своїх матеріяльних та чуттєвих бажань, а людина високих ідеальних стремлінь боротьби за справедливий лад, у якому багатий не принижував би бідного, сильний не знущався б зі слабкого, владоможний не збиткувався б з простого; він хотів суспільства, в якому менше було б жорстокости і більше людяности і співчуття. За ідейну крамолу, за інакшедумство його потягнули до відповідальности й вимагали зречення взаміну життя. Він не зрікся своїх ідеалів — і пішов на смерть. Чуєте, — перед вами — Людина, що за ідеал загальнолюдського добра пішла на смерть! Не

(Закінчення на ст. 3-ій)

Преса, радіо і телебачення широко інфромують про українську маніфестацію

Ню Йорк. — Велику українську маніфестацію в Ню Йорку в обороні прав України минулої неділі, 18-го вересня, могли бачити та подивляти десятки чи сотні тисяч мешканців цієї світової метрополії, але про неї та її мету довідалися мільйони американців з преси, радіоповідомлень та передачі вісток на телебаченні. „Ню Йорк Таймс" уже в своєму виданні з 18-го вересня подав довшу вістку із зустрічі д-ра Михайла Штерна на летовищі Кеннеді в суботу, 17-го вересня, широко інформуючи про його переживання в совєтській катівні. Вістку тієї газети про сутичку молодих українських демонстрантів з поліцією передаємо на іншому місці в цьому числі „Свободи". Довші і коротші повідомлення про недільну українську маніфестацію передали й інші газети та пресові агенства і радіовисильні. На телевізійній струї ч. 7-ій вже в 6-ій годині вечора тієї ж неділі подано кілька фрагментів з походу і опісля маніфестації. Довшу вістку подала про цю маніфестацію телевізійна сітка на струї ч. 4 в 11-ій годині, інформуючи мільйони своїх глядачів з ціллю тієї маніфестації: визволення України з комуно-московської неволі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Страх перед правдою

Комуно-московські режимники нічого так не бояться, як правди. Вона бо, ця правда, найбільш загрозлива для совєтської системи, яка — як це кажуть в Україні — на брехні їде і брехнею поганяє. Тому то напасливі виступи Москви проти американських радіостанцій „Голос Америки", „Радіо Свобода" і „Вільна Европа" не припиняються від часу коли ці станції розпочали працювати, передаючи багатьома мовами народів Совєтського Союзу і Східньої Европи правдиві інформації з політичного, господарського, культурного і наукового життя та діяльности поодиноких національностевих груп, які працюють у вільних країнах світу. Загально завважується, що ця неперебірлива совєтська пропагандивна атака на західні засоби масової інформації дуже посилилася з приходом до влади в ЗСА президента Джіммі Картера з його настановою оборонити права людини у цілому світі, і зокрема в СССР і країнах-сателітах Москви, де ці права найбільше заперечуються. Сьогодні практично усі совєтські центральні і головні республіканські газети, бо навіть головний орган Комуністичної партії Совєтського Союзу „Комуніст", безупину атакують західні радіовисильні, закидають їм „підривну" роботу, пов'язаність з американською розвідчою службою, передавання „брехливої інформації" тощо.

Останньо, однак, орган КПСС, газета „Правда", поширила свою атаку також на британську радіостанцію ВВС, німецьку „Дойче Велле" і швецькі радіовисильні, які включають у свої передачі східньоевропейську проблематику, або критикують Совєтський Союз та його сателітів за порушення Гельсінської угоди. „Правда", називаючи передачі згаданих радіостанцій „чорною пропагандою" проти СССР, твердить, що усі вони діють згідно з напрямними і розпрацьованою пропагандою Адміністрації президента Картера, яка, мовляв, від якогось часу займається координацією „пропагандивних американських і европейських передач під фальшивим гаслом оборони людини". Західні спостерігачі і аналітики висловлюють думку, що коментарем в „Правді" совєтські пропагандисти бажали піддержати висунений недавно шефом КГБ Юрієм Андроповим закид проти „Радіо Свобода" і „Вільна Европа", яким він приписав „поширювання неправди про соціялістичні країни", засуджуючи зокрема ті передачі, які обговорюють справи дисидентських рухів в СССР.

Виглядає, що тривога, яка огорнула Москву з хвилиною, коли президент Картер включив оборону прав людини, як один з головних принципів американської політики та не тільки не думає ліквідувати згадані радіостанції, але навпаки почав їх фінансово, технічно і змістово скріплювати. Отже ця тривога з кожним днем більше діє на кремлівських верховодів, проявляючись частинно у їхній люті не тільки на згадані радіостанції, але також на уряди держав, які повністю чи частинно субсидіюють ці осередки правдивої інформації. Очевидно, що при тому вони ні словом не згадують про власну дезінформацію світу, яка ведеться 85 мовами безперебійно 24 години на добу.

Все це зайвий раз доказує, що правдива інформація є могутньою зброєю Заходу в ідеологічній війні з комуно-московськими імперіялістами. Тому засоби цієї інформації треба не тільки скріплювати, а поширювати і вдосконалювати.

Відрадне явище

Минулого тижня секретар оборони Гарольд Бровн, промовляючи на конференції Крайової Індустріяльної Асоціяції Безпеки, заявив, що уряд президента Джіммі Картера зробить усе можливе, щоб не допустити до військової переваги Совєтського Союзу, не зважаючи на те, що Москва дуже швидким темпом розбудовує нові роди міжконтинентальних атомових ракет. Він підкреслив, що ЗСА не можуть легковажити розбудови нової зброї Совєтським Союзом і мусять бути готові на всяку можливість, бо військові пляни Москви „мають не тільки оборонний характер".

Виступ секретаря Бровна в цій справі треба вважати дуже відрадним явищем, бо він доказує, що Бровн добре розуміє загрозу для світового миру з боку Совєтського Союзу і здає собі справу з імперіялістичних плянів Москви, та що ЗСА повинні тим плянам рішучо протиставитися не тільки намаганням дійти до порозуміння з СССР щодо обопільного обмеження зброї і співпрацювати в ділянці економічних зв'язків, але в той самий час активно протидіяти зростові совєтської мілітарної сили та інших впливів на різних обширах світу. Значить, секретар оборони Бровн твердить, що ЗСА в дальшому будуть уже не тільки протестувати проти різних агресивних затій Москви, але робитимуть заходи, щоб запобігти цим заходам і, де тільки можна, — зменшити, або навіть цілком усунути совєтські впливи.

Відрадним треба також вважати те, що в минулотижневій промові секретар Бровн заявив, що з уваги на зростаючу військову загрозу з боку Совєтського Союзу і цілого Варшавського Бльоку, ЗСА, як і всі інші союзники з Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), річно збільшуватимуть свої видатки на оборонні цілі по три відсотки. Цю заяву Бровна треба вітати, бо під час виборчої кампанії минулого року, як і вже протягом його президентури, Джіммі Картер часто заявляв, що старатиметься зменшити ті видатки. Виглядає, що Президент на практиці переконався, що не може додержати своєї передвиборчої обіцянки, бо Москва не закинула своїх імперіялістичних плянів і остаточної цілі: запанувати над цілим світом.

Базуючись на минулотижневих заявах секретаря оборони Бровна, можна передбачувати, що теперішній уряд ЗСА, хоча робитиме все можливе, щоб запевнити світовий мир, але не робитиме цього однобічними концесіями, які виходили б тільки на користь Совєтського Союзу. Не ці концесії, але більш рішуча закордонна політика та оборонна сила єдино можуть запевнити світовий мир.

Роман Рахманний

КОМЕНТАР ПРО ЛЮБОВ, ЩО УБИВАЄ

Як глибоке людське почуття, любов — поряд з вірою і надією — належить до найпотужніших моторів думання і діяння людей усіх національностей, незалежно від їхніх політичних чи релігійних переконань і позицій у своєму суспільстві.

Може саме тому наші сучасники в різних державах світу сьогодні надуживають слово „любов", тикаючи його в кожну вилинялу фразу. Ми чули і чуємо це слово з уст молоді 1960-их років, людей покоління, що збезчестило саме поняття любови та на ділі показало себе більш варварським і жорстокішим від тих, що ніколи того слова не вживали.

У царстві соціял-імперіялістів (так Пекін називає керівників „тюрми народів") слово любов також вимовляють і пишуть-друкують так часто, що воно втратило будь-яке конкретне значення в тамтешніх стосунках між людьми. Побудоване на поліційному терорі й насильстві, на традиційній московській грубості й зневажанні особи, совєтське суспільство вже своєю ідеологічною суттю виключає можливість існування такого щирого почування. Володіюча партія там визначає, кого і як любити, а кого ненавидіти.

Нічого дивного, що в поезії та в прозі українських та інших авторів Совєтського Союзу немов пугачі постійно перегукуються шукання взаємопошани і людських зв'язків зі „справжньою людиною". На струнах тієї надії пробують тепер заграти офіційні партійно-державні пропагандисти, що мають завдання переконати своїх співгромадян, що і в СССР не бракує того почуття в людському, національному і соціяльному розумінні.

Свідок з того світу

Суперечність між дійсністю і фікцією яскраво увиявилася у статті Миколи Лубини, що появилася у газеті „Літературна Україна" від 15 липня 1977 під назвою: „Люблю тебе, соціялістична Україно".

Це стаття в пошану письменника Мирослава Ірчана з приводу 80-ліття від дня народження. — А хто він такий? — спитають молоді читачі в ЗСА і Канаді. — Справді, хто він такий? — докинуть від себе молоді читачі в Україні.

— Та це той письменник, що жив у Канаді, а 1929 року повернувся до Харкова, де його незабаром арештували і знищили... — пояснять нишком ті сміливіші з-поміж старших, що знали або чули про нього.

Микола Дубина переказує детально життєпис М. Ірчана і навіть висловлює сумовитий здогад: „М. Ірчан міг би ще жити серед нас і далі дарувати людям радість, радість причетності до великих і світлих ідеалів комунізму..."

Але Дубина вдає, що він не знає одного деталю: М. Ірчана, що звався Андрій Бабюк, знищили російські носії саме тих „ідеалів". Вони не могли забути йому того, що він — Андрій Бабюк — був колись українським січовим стрільцем і воював за українську народовладну самостійну державу.

Вони прекрасно знали, що Бабюк-Ірчан був людиною слабкого характеру і не зовсім скристалізованих національних поглядів. Під першим подувом московської пропаганди, підпертої багнетами Червоної Армії в дні провалу українського національного фронту, Ірчан захитався і перейшов на бік совєтів. Було тоді багато таких, що всупереч страшній дійсності обманювали себе надією про творення „суверенної соціялістичної України в союзі з Москвою". Носії „комуністичних ідеалів" використовували їх для своїх російських великодержавних цілей.

Перейшовши на їхній бік, Ірчан мусів безперервно каятися за своє патріотичне минуле, мусів поклонницькими віршами доказувати свою велику „любов до соціялістичної батьківщини — СССР", мусів мавпувати памфлетами зневажати своїх земляків, які не піддалися московській пропаганді. Микола Дубина у згаданій статті наводить слова М. Ірчана: „Люблю тебе, Соціялістична Україно... Гарно жити на світі хоч одну годину і знати, що перед тобою мета..."

Так, якщо ти власним розумом і власною волею вибереш собі ту мету. Тим часом, сердега Ірчан не знав того, що мету і коротку годину його життя йому визначила московська рука ще тоді, як він був „лектором" у т. зв. Другій Школі Червоних Старшин. Була це на ділі (подібно, як і харківська Школа Червоних Старшин), школа для агентів, що їх готували для розкладової роботи серед українців поза кордонами Совєтського Союзу.

У 1922 році, саме в ході тієї розкладової кампанії, М. Ірчана вислали до Чехо-Словаччини, а звідтіль до Канади. Живуть ще громадяни Канади українського роду, які чули, як на різних зібраннях у західньо-канадських і східньо-канадських містах М. Ірчан злісно плямував тих українців, що свою безкорисливу любов і працю віддали українському народові, поневоленому саме у „соціялістичній" великодержаві.

Оскільки п'ятирічна кампанія Ірчана в присядуванні совєтофілів з-поміж канадських українців не увінчалася задовільними результатами, його відкликали назад до Совєтського

(Закінчення на ст. 3-ій)

М. Платковський

ЩЕ ПРО ГЕЛІЯ СНЄГІРЬОВА

„Людині властиво помилятися" — говорить давня латинська приказка. Помиляються також журналісти, пишучи коментарі, які потім не здійснюються, або закидаючи окремим особам вчинки, яких вони не доконували. Часом навіть якийсь журналіст чи редакція часопису перепрошують скривджену особу — добровільно або й примусово.

В „Свободі" з 12-го липня ц. р. в статті „Антиукраїнські виступи „Континенту", я критично висловився про надрукований в російському журналі „Континент" нарис Г. Снєгірьова п. н. „Мамо моя, мамо". Швидко після цього з'явився на Заході лист Снєгірьова до совєтських властей, в якому автор зрікається совєтського громадянства і в сміливих і гострих словах таврує екстермінаційну політику Москви супроти українського народу. Враз Снєгірьов став відомим і безстрашним борцем за права українського народу, а значить заслуговує на пошану і подив усіх українських патріотів. Перед його відважним виступом схиляю безумовно голову і я.

Та чи я мав би просити вибачення у Г. Снєгірьова, який може саме тепер карається в совєтських в'язницях? Я не думаю, що якось то образив людину чи вчинив йому кривду. Насамперед, я тільки повторив слова із заяви Головної Управи еміграційної СВУ, яка висловила погляд, що вся ця справа спрепарована в КГБ", себто являє собою провокацію КГБ. Але й Головна Управа СВУ (хоча вона сама мала б забрати в цій справі голос) не твердила, що сам Снєгірьов є провокатором КГБ, бож ми знаємо, що ця „шановна" інституція (КГБ) має всякі засоби, щоб укладати в уста тих чи інших осіб думки, яких вони зовсім не висловлювали.

Від себе я тільки критично занотував ті уступи нарису Г. Снєгірьова, які виставляють у смішному вигляді визначних українських патріотів, видатних діячів української культури, яких замучила Москва під час ще сталінських часів. Проте, я виразно висловив думку, що можна мати сумнів, чи такі речі писав, власне, сам Снєгірьов. Це ясно випливає з такого речення моєї статті: „Варто хіба звернути уваги на слова, що їх колись написав у „Свободі" ред. Я. Гайвас: треба ставитися обережно до тих матеріялів, які продістаються з України на Захід".

Та якби навіть дійсно Снєгірьов написав сам про С. Єфремова, В. Дурдуківського й інших, то все ж тоді це ще не кидає якогось темного світла на його особу. Бо покликається він у кількох випадках на свідків, яких „назвати не має права". Отже, можна висловити припущення, що Г. Снєгірьов упав жертвою якихось людей, які або не були як слід поінформовані про справу СВУ-СУМ і названих в нарисі діячів, або були навмисно підіслані до Снєгірьова агентурою КГБ. А тому кожний, хто ознайомлений із нарисом Г. Снєгірьова, має право (а, може, й обов'язок) висловити свої критичні зауваження. Це аж ніяк не зменшує значення відважного виступу Снєгірьова з тяжкими обвинуваченнями нелюдського російсько-совєтського режиму і в обороні прав поневоленого українського народу. За це йому — честь і слава!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТАТИСТИЧНІ НЕПОРОЗУМІННЯ

У „Свободі" з 24-го серпня п. М. Данилишин завдав собі чимало труду, щоб опрацювати нелегку тему „Україна й українці". Він подав загальне число українців на 57 мільйонів, одначе, зробив багато помилок. Він зарахував 49 мільйонів населення УССР до українців, але з преси відомо, що з того числа є 9 мільйонів москалів та інших, що подали іншу матірню мову. Поза УССР живе найменше 15 мільйонів українців у тюрмах, на засланнях, праці, примусовому виселенні з України. Щорічно висилають тисячами молодь України на нібито „добровільні роботи" на далеку північ і схід, що з них вони рідко вертаються. Пан М. Данилишин подав тільки 5 мільйонів, а де ж решта? Він подав, що в ЗСА живе 1 мільйон українців, але ж загально подається 2 мільйони українців і українського походження в Америці, хоча досі ніхто не перевів докладного перепису українців! У Польщі живе не 250.000, але біля 400.000 українців, які подають українців з Польщі. В Австралії живе біля 30.000 українців, а не 20.000. В ЧСР живе більше як 20.000, найменше 50.000. Отже загальне число всіх українців у цілому світі повинно бути біля 59 мільйонів. Якщо б не голод, масові розстріли, переслідування, концтабори, трагедії в кожній українській родині, то українців повинно б бути понад 80 мільйонів! Найвища пора науково опрацювати геноцид українського народу на протязі останніх 60 років. Про це повинен подбати Секретаріят СКВУ.

Іван Дурбак

Трой, Н. Й.

Володимир Савчак

ТВОРЧА ЛЮДИНА

У дні 18-го вересня ц. р. д-р Олександер Марітчак, який від жовтня 1949 р. живе з родиною у Детройті, втішаючись повнотою своїх інтелектуальних сил, скінчить 90 років життя. Всевишній зберіг при житті цього, мабуть, останнього з покоління наших старших адвокатів, які добре служили народові, творили його історію, обороняли від ворогів, і чи не найбільше потерпіли за большевицької окупації. Серед світлих постатей цього покоління, які вже перейшли до історії, Ювілят був одним з перших.

Народжений 18-го вересня 1877 р. у Стрию, Олександер Марітчак закінчив правничі студії в університетах у Львові та Грацу (Австрія) ще перед Першою світовою війною і після відбуття 6-річної адвокатської практики, 1-го вересня 1918 р. відкрив адвокатську канцелярію у Рудках біля Львова. Тут застав його кінець Першої світової війни і Листопадовий Зрив. Разом з кол. послом до австрійського парляменту о. Степаном Онишкевичем, він керував листопадовим переворотом в Рудецькому повіті і згодом був обраний повітовим комісарем та членом Української Національної Ради в Станиславові. Після того, як поляки окупували цілу Галичину, д-р Марітчак подався з урядом ЗУНР до Відня, де став радником військово-санітарної місії при посольстві УНРеспубліки, а по ліквідації місії від 1921 р. займав в уряді президента Петрушевича становище начальника відділу при Державному секретаріяті внутрішніх справ. Одночасно став співосновником і генеральним секретарем західньо-українського Т-ва Ліги Націй і в тому характері брав участь у кількох конгресах Міжнародної Унії Товариства Ліги Націй, виступаючи в обороні Галичини, виголошуючи відповідні реферати і промови. Перебуваючи у Відні, Ювілят поглиблював своє знання, слухаючи викладів з історії Східньої Европи відомого вченого проф. Ферданса.

Після того, як Рада Амбасадорів великодержав Антанти в половині березня 1923 р. визнала стан східніх кордонів Польщі, закріпивши цим рішенням окупацію Галичини, д-р Марітчак повернувся до Львова, де відкриває адвокатську канцелярію. Одночасно Сенат Українського Таємного Університету запрошує його викладати на цьому ж університеті міжнародне право, маючи на увазі його додаткові студії в тій ділянці, добре знання мов — німецької і французької, та практичний дипломатичний досвід. Як адвокат, д-р Марітчак став членом Колегії оборонців у політичних процесах (м. ін. він боронив Біласа перед наглим судом у Львові в 1932 р.), членом відділу Союзу Українських Адвокатів і членом видлу та дисциплінарним речником загальної Адвокатської Палати і екзамінатором при адвокатських іспитах.

Живучи в центрі нашого політичного життя, Ювілят живо цікавився політикою, був членом Президії та Центрального Комітету УНДО, і хоча сам ніколи не був послом до польського сейму, мав поважний вплив на добір кандидатур від цієї партії. УНДО висилало його кількакратно на конгреси національностей до Женеви чи Стокгольму, де він в 1938 р. виголосив (німецькою мовою) доповідь про права національностей в Европі.

У вересні 1939 р. д-р Марітчак рішився залишитися у Львові, частинно через хворобу сина, вповні свідомий риску для себе і своєї родини. З кінцем листопада 1939 р. його разом з іншими українцями запрошено викладати на Українському Державному Університеті ім. І. Франка, що його большевики встановили на місці польського університету Яна Казимира, була це для нього велика несподіванка. Ректорат ЛДУ наименував д-ра Марітчака 2-го грудня 1939 р. керівником катедри міжнародного права.

Юридичний факультет Львівського університету в роках між груднем 1939 і червнем 1941 мав доволі особливий склад як викладачів, так і студентів, і діяв під проводом декана Петра Недбайла з Харкова. Д-р Марітчак у своїх викладах не користувався ніякими офіційними підручниками, бо такого в той час не було; крім викладів-лекцій для слухачів, Ювілят опрацював в тому часі наукову працю про проблеми невтралітету в часі Першої і Другої світових воєн та розвідку про „Проблеми пацифізму".

Коли з кінцем червня 1941 р. німці зайняли Львів, д-ра Марітчака призначено головою Львівського Обласного Управління, про що Ювілят писав в своїй статті-спомині, надрукований в книжці „30-го червня 1941" (ст. 376—381). Після ліквідації німцями тієї установи, д-р Марітчак повернувся знову до адвокатури і став членом видлу Адвокатської Палати та іспитової комісії.

В половині березня 1944 р. Ювілят з родиною покинув Львів і через Словаччину та Австрію переїхав до Баварії, де йому дали „посаду" сільського робітника. По закінченні війни він отримав дозвіл виконувати практику адвоката і оборонця у карних справах перед військовими судами ЗСА в американській окупаційній зоні в Авгсбурзі; згодом, коли зорганізовано Українську Високу Економічну Школу в Мюнхені, Ювілят викладав на цій школі в р. 1946—1949. В жовтні 1949 р. д-р Марітчак емігрує з дружиною і сином до ЗСА і тут осідає у Детройті; змушений відійти від практичного викування адвокатського звання з огляду на свій вік і зовсім відмінні обставини, Ювілят свій запал і енергію спрямовує на суспільно-громадську ділянку, займаючи становище голови місцевого Відділу „Самопомочі", редагуючи „Детройтські Вісті" та дописуючи до багатьох інших газет і журналів. Вдячна українська громада вшанувала Ювілята у вересні 1975-го року, відповідними бенкетами в Детройті. Нехай ця коротка згадка буде скромною китицею квітів Ювілятові у його 90-ті уродини від Товариства Українських Правників у ЗСА.

Степан Женецький

УКРАЇНСЬКИЙ ГАНТЕР

(1)

Невелика місцевість Гантер, що лежить біля 100 миль на північ від Ню Йорку, в нюйоркському стейті, серед чудових Кетскільських гір, стає, а може вже стала, одним із найкращих українських поселень в Америці.

Тут зразу вияснюємо, що вакаційні поселення, це не те саме, що виховні молодечі оселі, як Спілки Української Молоді, Пласту, Молодечих Українських Націоналістів, Організації Демократичної Української Молоді та інших молодечих організацій, ані відпочинково-вакаційні оселі українських братських союзів, як Союзівка, Верховина та інші. Перші служать для виховання та вакаційних таборів української молоді — другі для відпочинку членів братських союзів, які є також їхніми власниками.

Українські вакаційні поселення постають на базі постійних поселень поодиноких українців, які купують у даній місцевості малі, літниськові домики-котеджі, а то й доми, у який проводять свої літні відпустки, або часто приїжджають туди, коли трапляються два чи три вільні дні з кінцем тижня, популярно звані по-англійськи „вікенди". (Цікаво тут відмітити, що українці за океаном ще й досі не підшукали відповідника в українській мові цього англійського слова. Це, мабуть, тому що для нього тяжко найти одностового українського відповідника. А українського перекладу англійського слова „вікенд" нам конечно треба найти, бо це чуже слово вже ввійшло до нашого щоденного мововжитку у ЗСА, Канаді і всіх країнах англомовних країн. Правда, дехто став уживати терміну „довгий кінець тижня", але він хоча докладно віддає сенс цього англійського слова, проте він має в українському перекладі аж три слова і звучить досить немилозвучно. Треба найти інший відповідник. Українські мовники! Вашим завданням є створити український відповідник англійського терміну „вікенд", але щоб був короткий, по можливості однословний і милозвучний).

Ще треба зазначити, що в той час, коли молодечі й братські оселі є сезонові, бо діють тільки під час вакацій та ще при поодиноких нагодах — то українські вакаційні поселення діють на постійній базі, бо на них поселюються наші люди напостійно: купують на власність малі домики-котеджі, мешканеві доми, чи площі, на яких пізніше будують свої доми. З таких вакаційних поселень часто пізніше постануть менші чи більші постійні поселення.

І саме українське вакаційне поселення в Гантері поволі перемінюється на постійне українське поселення: там щораз більше українців поселюються напостійно. Сьогодні українська громада в Гантері нараховує 18 родин, які вже назавжди там поселилися; це в більшості пенсіонери, а біля 80 родин мають там свої посілості і приїжджають туди на вакації та кінцем тижня.

З історії українського Гантеру

Ми не збираємося у цьому репортажі писати повної історії українського поселення в Гантері з поданням докладних дат, прізвищ, чисел: хто був перший з українців, що там провів свої вакації, хто перший купив там літній домик, чи мешканевий дім, як ті українці називалися тощо; це діло майбутнього історика українського Гантеру. Ми тільки скажемо, що вакаційну місцевість Гантер, а вірніше, його чудові гористі околиці, що так дуже нагадують наші прекрасні Карпати, українці „відкрили" десь у половині або при кінці 50 років. Із розповідей українських гантерських „бувальців" знаємо, що на початку 60-их років у Гантері вже більша громада українців проводила постійно свої літні вакації, а також було вже кілька українських родин, що набули там посілості — літні домики, мешканеві доми, площі.

А як відомо, ми, українці, є знані з того, що як тільки десь поселиться нас невеличка кількість — ми зразу думаємо про будову своєї церкви та закладаємо парохію. Так було за давнішої, зарібкової еміграції — це саме повторилося і за т. зв. політичної еміграції, яка прибула за океан після Другої світової війни не за заробітками, а із-за політичних причин.

Перша невеличка громадка українських вакаційників в Гантері, вже десь під кінець 50-их років також почала думати над тим, щоб побудувати собі якусь невеличку капличку, щоб під час літнього відпочинку, було де спільно Богу помолитись в українському обряді; мріяли і про те, щоб бодай раз в тижні до Гантеру прибув український священик і відправив для них в тій капличці Богослуження рідною мовою.

Та з протягом часу перемогла думка, щоб не ставити каплички, а побудувати невеличку церковцю. Думка про побудову церковці зродилася, мабуть, на тій підставі, що до Гантеру почало прибувати щораз більше українських літніх відпочивальників та поселенців.

[Продовження буде]

„МАРКСИСТСЬКА ТЕОРІЯ"...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

може бути, щоб ви не схилили голову перед такою Людиною, бо не може ж бути, щоб ви були неспроможні відрізнити мізерну нікчемність від могутньої індивідуальности!

Коли б ви зайшли до церкви без ненависти до інакодумства, а з прихильністю до свого ближнього і стали посеред інших таких же доброзичливих громадян, тоді мерехтіння свічок перед образом Ісуса Христа — посланця Бога-отця і пречудовий спів (якого ви ніколи не чули в житті ні на радіо ні в театрі) поступово звільняли б вашу голову від недобрих намірів і спрямували б ваші думки все вище і вище — туди, де людська сутність уподібнюється Божій і де починається безслівне спілкування людських душ з всесвітнім духом. О, якби ви були незлобливі! Тоді ви б зазнали щастя, якого досі ніколи не зазнавали. Це щастя відбувається у площині людської духовности, а не її тілесної частини, і вам, огрубілим матеріялістам, ледве чи відоме.

Для вас людина суспільна істота, що майже повністю вичерпується матеріяльною, тобто фізіологічною сутністю. І ви думаєте: достатньо людей нагодувати, вдягнути й забезпечити помешканням як не стане незадоволення і на землі настане справжній рай. Шістдесят років ви вірите в цей постулят і постійно його пропагуєте. А тим часом людина ніколи не була тільки фізіологічною істотою (суспільною твариною). Символ слів: „Людина створена за образом і подобою Божою" в тому й полягає, що людина завжди мала часточку того, чим є Бог і що єднає її з Богом — інтелект, велику сферу духовного життя. Ви цього не добачили. Ви бачили зовнішнє, що єднає людину з твариною — тіло. І тому постійними розмовами про матеріяльність світу і людини та невпинною боротьбою проти віри в Бога, ви не розвивали в людині людське, а примітивізували її.

Витісняючи віру, нічого не можна дати народові натомість. Теорія (марксистська, марксистсько-ленінська, чи яка завгодно інша) неспроможна витіснити віри з тієї причини, що в більшій частині свого змісту вони йдуть у різних площинах і не можуть загалом діяти одна на одну. Із усього об'єму віри тільки теологія є теорією і, перебуваючи в одній площині з будь-якою іншою теорією, може взаємно діяти одна на одну.

Марксистсько — ленінську теорію і релігійну теорію (теологію) породжує мозок в процесі мислення. Вони обидві — вислід думальних зусиль мозку. Як породжені одним і тим же апаратом за допомогою одних і тих же логічних законів і категорій, кожна з них має можливість доводити свою правоту та інші помилковість. За багато сторіч цієї теоретичної боротьби атеїсти вказали на чимало хибних тверджень теологів. Теологи, в свою чергу, находили чимало хибного в усіх соціяльних теоріях. Очевидячки, що теоретична боротьба триватиме вічно, бо вічним є неспокійний людський розум у пошуках нерозв'язаних питань. Проте, віра в Бога народилася не від теоретичних здібностей людей, — ці здібності лишень потім були використані для обґрунтування, або спростування віри — і тепер віра в Бога, як потойбічної незбагненної сили, тримається не на теологічній теорії, і тому ніяка інша теорія її спростувати не може. В основі віри численні таємничі явища, випадки, що їх людина відчуває власною душею. Вона в емоційній та ірраціональній сферах. Численні барвисті обряди й звичаї може й небагато мали в собі раціонального, але вони впродовж довгих сторіч розвеселяли душі українських, примножували їхні емоції і робили їх тоншими, багатшими, в результаті збагачувався весь духовний світ людини і робив її кращою. Ця емоційна вишуканість і багатство просякали в щоденний побут наших працюючих і знаходили своє відзеркалення в піснях неперевершеної духовної краси. Через примітивне уявлення про людину, ви й проти віри повели боротьбу, не проти її суті, а проти її проявів — проти церкви, духівництва, обрядів та звичаїв. У цій сфері ви зробили надзвичайно багато: знищили старовинну обрядовість і створили духовну пустку. Ваше: „Бога нема! Бога нема! Бога нема!" та „Боротьба! Боротьба! Боротьба!" не може втамувати спрагу за теплим, тихим словом, за людяністю взаємин, за відпочинком від безконечного страху і напруженого бігу в нікуди і люди — подивіться скільки їх, — топлять свій сум у чарці, молодь кидається в розпусту, сім'ї розпадаються, а частина людей повертається до віри в Бога. Зайдіть й ви, наприкінці, до церкви, цієї старої-старої церкви.

Ви знаєте що таке церковний Різдвяний спів? О, ви не знаєте! Він підхоплює душу на свої чарівні крила й несе вище й вище. Ви поступово забуваєте оточення забуваєте своє тіло і душа, звільнившись від пут бажань тілесних, наповняється вщерть якимись духовними чарами, якимось солодким блаженством. Воно захоплює і в бурхливому напливі радощів ледве стримуєш сльози, душа досягає найбільшого єднання з середовищем Господнього духа й черпає з нього все те піднесено-прекрасне, що очищає і підносить Людину понад його матеріяльні і тілесні жадання і творить з неї справжню людину, яка відчуває прекрасне і сама хоче стати кращою; яка задля блага інших здатна підійматися до розуміння і прощання слабкостей людських і свого ближнього, здатна на зло його відповісти добром і тим самим зменшити загальну кількість його на землі, і подати приклад взаємин, що мали б утверджуватися повсюдно в міру просування людей від варварства до гуманізму, від нав'язування всім і кожному, одного і того ж способу мислення до визнання правомірности багатьох способів мислення і багатьох форм розвитку людства на шляху безконечного руху до Бога, як безконечного пізнання його через його творіння.

Внутрішнє оздоблення храму і образ Христа, і святковий спів — усе сприяє медитації на споконвічні теми життя і смерти, швидкоплинности часу і нашої тимчасовости на землі і вічности там, за межами нашого теперішнього „я", де не гине й мала часточка духу, але взявшись звідти, туди й повертається, відповідно трансформувавшись за період земного буття...

(Ба! медитації знову перервано — ліворуч хтось просував свою руку знову хтось зайшов і сотня людей справа потиснула один одного, щоб якось дати йому місце, а місця вже не було і люди стояли так тісно, як в автобусі: руки спущені, тулуби вистромлені і так щільно притиснуті один до одного, і чоловіки і жінки, що просто неможливо ворухнутися. Багато хто, щоб мати можливість перехреститися, тримав руку на вилозі пальта, не опускаючи її донизу. А через те, що весь час хтось заходив, хтось подавав із задніх рядів свічку і її передавали понад головами, аби поставити перед іконою, та подеколи служники пробирались з тацями крізь гущавину і православні тягнулись через плече один одного, щоб покласти для церкви свою лепту, а штовханина була постійна. Це відвертало увагу і дратувало).

Чернігів — старовинне місто з давніми релігійними традиціями. Це тут наші пращури від самих початків християнства споруджували храми, що захоплювали і наш народ і чужинців своєю архітектурною довершеністю та чудовим оздобленням. Перед їхньою красою зупинялася була й рука татар, і поляків, і росіян, і німців — усіх зайд. Тільки не зупинилася рука ваша, і як за добу середньовічного мракобісся релігійні фанатики спалювали дорогоцінні манускрипти тільки тому, що в них щось суперечило їхньому уявленню про суть релігії, так ви поступово нищили архітектурні шедеври тільки тому, що вони не узгоджувалися з вашим атеїзмом і нагадували українцям про їхню багату минувшину.

Між вами знайшлися такі, що могили українських січових стрільців розорали тракторами, хрести з могил польських жовнірів у Львові позрізували електрозварною, надмогильними плитами з єврейських цвинтарів повимощували тротуари — немов би у тих могилах лежали не люди, а худоба. Ви маєте і дотримуєтеся своєї, як ви кажете, клясової атеїстичної моралі, за якою всякий, хто не з вас, поганий, а хто за вас добрий і тому ви ніколи не зрозумієте християнську шляхетність еспанців, що після громадянської війни в одній могилі поховали і переможців і переможених і написали над надмогильному камені слова: „Вони загинули за те, в що вірили". Переможені теж вірили, вони теж заслуговують на повагу.

Дотримуючись фанатичного правила „Хто не з нами, той проти нас", ви шістдесять років переслідуєте інакодумство. І тут у Чернігові, користуючись управлінським становищем, ви чималу частину населення міста позбавили можливостей нормальним способом задовольняти свої духовні потреби: на місто з населенням у 200 тисяч осіб залишено тільки одну маленьку церковку!

І в свято, і у звичайні дні, люди просто не вміщаються у ній і стоять на маленькому подвір'ї, де не чути ні слів попа, ні мелодії хору через шум вулиці, що проходить попід самісінькі стіни церкви. Віруючі вже кільканадцять разів зверталися до міської влади з клопотанням про відкриття ще бодай одної церкви. Під такими клопотаннями підписувалося до тисячі осіб, але всі клопотання залишилися марними.

Стаття 104 Конституції УРСР гарантує громадянам УРСР свободу відправлювання релігійних культів і обрядів.

Стаття 18 Загальної декларації прав людини ООН, яку підписав і уряд УРСР, проголошує свободу релігії.

Радянський Союз у Прикінцевому акті Гельсінкської наради зобов'язався: „...держави-учасниці визнаватимуть і поважатимуть свободу особи проповідувати, одноосібно чи спільно з іншими, релігію чи віру, діючи відповідно велінню власної совісти" (VII. Поважання прав людини і основних свобод, включаючи свободу думки, релігії та переконань).

Отже і за радянським законом, і за міжнародними зобов'язаннями Радянського Союзу віруючі чернігівці завжди мали і мають право молитися в церкві. Закривання церков — найбільша з усіх перешкод у відправленню релігійних обрядів і вона становить, відповідно до статті 139 Кримінального кодексу УРСР, кримінальний злочин.

З практики радянської дійсности відомо, що за протиправні обмеження свободи тут ще нікого не покарали, та віруючі — християни і для них важливо не покарання винних, а відновлення своїх законних прав. Після Гельсінкської наради дискримінація значної частини міщан стала нестерпима. Віруючі — чесні громадяни, сумлінно виконують свої громадські обов'язки, на свій некомуністичний світогляд мають право і годі їх вже переслідувати! У решті-решт ми хочемо зовсім небагато — відкриття ще однієї церкви в місті.

Задля торжества законности і справедливости, я прошу вас це зробити!

Юрист Левко Лук'яненко,
член Української громадської групи сприяння виконанню в УРСР Гельсінкських угод.

Лютий 1977

КОМЕНТАР ПРО ЛЮБОВ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Союзу. Деякий час М. Ірчан працював у Харкові, як голова письменницького об'єднання „Західня Україна". Його завданням було створювати враження, що, мовляв, УССР — справжня українська держава і що творчі люди з Галичини, Буковини чи Закарпаття повинні переселюватися на територію тієї „соціялістичної батьківщини".

Отруйна любов

Паралельно з тією пропагандою органи безпеки (ГПУ) в'язнили розстрілювали діячів української культури. Понад 200 письменників — початківців, середніх і досвідчених авторів знищено ще до 1937 року, в якому кремлівська кліка взялася рубати і своїх вірних партійців.

Жертвою московської червоної сокири упав і М. Ірчан. Москва не вірить не лише сльозам, але й покаянним заявам, не вірить рабським віршам ні ганебним антиукраїнським памфлетам. Виконавши таку свою роботу, такий негр мусить — як кажуть совєтські автори — „вийти зі строю", себто з лави живих.

— Значить, Мирослав Ірчан не згинув за соціялістичну Україну? — скаже молодий читач в Україні — Яка ж це любов, якщо вона вбиває? — відгукнеться молода читачка у Канаді.

І дійсно. Чому всі ті, що так небуденно „любили соціялістичну Україну" попалися в тюрми і концтабори, збудовані у т. зв. соціялістичному Совєтському Союзі?... Чому тільки жменька їх залишилася в живих?... Чому про це мовчить така „совєтська людина", як Микола Дубина?... Він бо прекрасно знає, що саме ця „соціялістична любов" убиває?

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що несподівано, відійшов від нас у Вічність, 8-го липня 1977 р., в Польщі, на 81-му році життя, наш Найдорожчий БАТЬКО

бл. п.

АНДРІЙ КСЕНЯК

народжений у Янківцях, пов. Лісько, Україна

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку залишені —

дочки:
АННА СІДОР і ЄВГЕНІЯ ПИТЛЯС з Родинами в Польщі
МАРІЯ ФЕДАК і ЗОФІЯ БАГРІЙ з Родинами в Америці
Брат і Сестра з Родинами в Україні

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 1-го липня 1977 року в Детройті, Міш., відійшов у Вічність, несподіваною смертю, на 28-му році життя, наш СИН і БРАТ

бл. п.

СТЕФАН БІГУН

Полишив у смутку:
батька — ВАСИЛЯ
маму — АННУ
братів — ПЕТРА і ПАВЛА
сестру — НІНУ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПОДЯКА

Складаємо сердечну подяку нашій Рідні, Приятелям і Знайомим за листовні, телефонічні, телеграфічні чи особисті вислови співчуття з приводу глибокої втрати нашої Дорогої МАМИ, БАБЦІ і СЕСТРИ

бл. п.

ІВАННИ ПОТОЧНЯК

Щиро дякуємо Впр. о. пароохові М. Кучмякові за відправлення Панахиди та похорону і за теплі слова про Покійну. Дякуємо проф. М. Добошеві за участь у похоронних відправах.

Складаємо щиро-сердечну подяку Всім, які взяли участь в похоронних відправах та відвели Покійну на Вічний Спочинок.

Дякуємо Всім тим, що вінками та квітами вшанували Покійну і тим всім, які замість квітів склали щедрі пожертви на Служби Божі і на доброділні цілі.

Дякуємо нашій Дорогій Рідні в Нюварку: Карапінкам, Плескачевським і Гречакам за поміч в тяжких хвилинах нашого горя, родинам: Боднаруків і І. Пізнь... за приїзд з далека і за вияви любови до Покійної. Дякуємо також пані Любі Лапичак і всім, які виявили свою поміч в цім часі.

Висловлюємо нашу щиру подяку похоронному заведенню Литвин і Литвин за взірцеве переведення похорону та Паням зі Сестрицтва св. Покрови при Церкві-Пам'ятнику св. Андрія, за приготовлення поминального обіду.

Нехай Всевишній Господь винагородить за Вашу відданість, труд і пожертву.

•

Вшановуючи пам'ять нашої бл. п. Мами, складаємо:
$100.00 на Українські Студії в Гарвардському університеті;
$100.00 на Альманах Стрийщини і на „Квітучі Береги";
$100.00 на Пласт.

Гюстон, Тексас **Родина**

Многая Літа!

Дорогим Родичам та Синові з Дружиною

Ярославові та Катерині Росола

з нагоди 35-літнього шлюбного ювілею засилаємо щирий привіт, бажаємо кріпкого здоров'я, щастя та радости в житті.

Ваші —
Катерина Росола — мама
та діти:
Марійка і Василь Панчак з донями Ксенею і Наталкою
Оля і Алекс Горячун з дітьми Олесем і Ніною
Слава та Іван Савицький з сином Івасем
Ірена і Мар'ян Ванько з синами Адамом і Андрійком
Іван з дружиною Мексін
Дарія і Стефан Яворські
Марта

Вечір присвячений Олені Бенцаль-Карп'як

22-ий Відділ СУА в Чікаго влаштовує у суботу, 24-го вересня ц.р., в годині 7:30 веч. — „Вечір оперет". Ця небуденна імпреза присвячена нашій визначній та заслуженій мисткині української сцени, Олені Бенцаль-Карп'як.

Пані Олена вибрала нелегкий шлях українського театру на рідних землях, але своїм непересічним талантом і посвятою для мистецтва слова, пройшла його побідно, залишаючи незабутнє враження у всіх, хто бачив її на сценах театру. Сьогодні в Америці, вона дальше продовжує свою діяльність, підготовляючи молоді кадри українських артистів на стежці збереження давньої традиції нашого театру.

В імпрезі беруть участь: Марта Кокольська-Мусійчук — сопрано, Любо Мацюк — тенор, Вікторія Полюківська — балерина, муз. супровід — пп. Орися Покорна і Оксана Оришкевич. Конферансьє — Ірина Лаврівська.

Після вечора, відбудеться зустріч громадянства з Гостею, де любителі мистецтва матимуть нагоду привітати її та забути бодай на хвилину про сіру одноманітність буднів.

Мирослава Шевчик

Заупокійна Свята Літургія
ЗА СПОКІЙ ДУШ

св. п.

МИРОСЛАВИ ДРАГАН

У 15-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

і

св. п.

БОРИСА ДРАГАНА

У 8-му РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

буде відправлена

в Каплиці св. апп. Петра і Павла
при Бентлі Авеню в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

у вівторок, 20 вересня 1977 р., о год. 8 рано

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА ЖІНОЧА ДОПОМОГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

замість квітів на свіжу могилу

бл. п. інж. Івана К. Шабельського

довголітнього секретаря УМХС в Мюнхені, великого прихильника збірки „Діти Дітям"

складаємо 25.00 долярів
на УМХС в Мюнхені.

За Головну Управу:
О. Томашівська — голова
А. Давиденко — секретар

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Івана Володимира Кобзяра

складаємо 25.00 долярів
на св. Софію — Патріярший Фонд.

Д-р Я. І. Остапюк

БІЛЯ 20,000 ОСІБ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ви УККА, підготовчого Комітету, що його чолював інж. Євген Івашків, і своїх центральних організацій, щоб виступити в обороні прав України, нескорених братів і сестер в Україні, які в неспівмірно тяжких умовинах ведуть боротьбу за права нашої Батьківщини та, використовуючи Гельсінкську угоду, домагаються пошанування національних і людських прав, — рушили походом по 5-ій евеню до Браєнт парку на 42-ій вулиці. Попереду походу їхало прикрашене американськими і українськими прапорами авто з голосником, з якого ввесь час, чергуючись на зміну, молоді учасники маніфестації пояснювали її ціль для тих американців, які зібрались чисельно по обидвох боках евеню та бажали вияснення, чому сьогодні зібрались так чисельно українців і яка ціль їхньої маніфестації. Окремі молоді учасники роздавали підготовлені адв. Аскольдом Лозинським роз'яснювальні летючки. За автом маршували, як і минулими роками на подібних маніфестаціях і парадах, відповідальний за порядкову службу ляйтенант нюйоркської поліції Геррі Полчій, маршалок паради адв. Роман Гуглевич, співмаршали, якими були представники Відділів УККА східнього побережжя ЗСА, понад 60 прапороносців, вже згадувані отці обидвох обрядів, єпископ УАПЦ М. Ільницький, члени Екзекутиви і Крайової Ради УККА та визначні громадяни, кольоритна оркестра із Стетен Айленд, колони ветеранів і врешті молодечі організації СУМА, Пласт (по кілька сотень кожна) і ОДУМ. Попереду кожної колони молодечих організацій маршували члени Головних Управ і Крайової Пластової Старшини та бунчужні - прапороносці. Також жіночі організації — СУА, ОЖ ОЧСУ, Український Золотий Хрест, члени яких були в більшості зодягнуті у вишивані народні одяги, як також репрезентанти Кобзарської Школи в одягах і з бандурами, на чолі з адміністратором Школи Миколою Чорним, надавали кольоритности маршуючим колоном і здобули багато оплесків від глядачів на хідниках. Трудно було б назвати всі організації, установи і товариства, які зайняли кількамилеву трасу, бо їх були, мабуть, сотні і не усі громади визначували себе окремим написом. Серед маршуючих треба б однак згадати численну українську православну громаду, Український Музичний Інститут, Український Народний Союз, який відзначався не тільки гарним написом, але й поважним числом його членів, які маршували у проводі з заступником головного предсідника адв. І. Флисом, головним секретарем В. Соханом і головним касиром пані Уляною Дячук; ,,Самопоміч", багато членів Організації Оборони Лемківщини, УНДім в Джерзі Сити і громада з численними транспарентами, громади з Байон, Н. Дж., Балтимор, Мер., Бостону, Масс., Олбані, Кергонксон, Насау повіту, Ютики, Н.Й., Елізабет, Н. Дж., Об'єднання Прихильників УНР, Відділ УККА в Картерет, Н. Дж., Пассейк, Н. Дж., Бріджпорт, Конн., (у цій колоні зокрема помічалось багато молоді), Американські Приятелі АБН, Бруклин, Н.Й., Озон Парк, Н.Й., Елмайра, Н.Й., Ірвінгтон, Н. Дж., Ню Йорк місто і Асторія, Організації УВФ з великим написом, Ню Бронсвік — Бавнд Брук, Соммервіл, Н. Дж., Віллімантик, Гартфорд, Ню Гейвен в Конн., Амстердам, Аубурн, Гемстед, Йонкерс, Коговс, Трой, із Стейту Н.Й., та багато, багато інших.

Маніфестація

Ще не всі маршуючі колони зуміли зайти до Браєнт парку, як організатори розпочали тут офіційну політичну частину маніфестації співом американського і українського національних гимнів, що їх заінтонувала оперова співачка пані Марія Лисогір, і молитвою, яку провів Владика Василь Лостен, Апостольський Адміністратор Філядельфійської Архидієцезії, сказавши при цьому відповідне слово. Прочитане екзекутивним директором УККА мгр І. Базарком послання Блаженнішого Патріярха Йосифа тисячні маси народу прийняли оваційними оплесками. Звернення Блаженнішого Владики Мстислава, Первоієрарха Української Православної Церкви, відчитав в заступності о. Володимир Базилевський, настоятель катедрального храму св. Володимира. Привітання від Владики Йосифа Шмондюка передав усно о. ігумен д-р В. Ґавліч, ЧСВВ.

Політичну частину офіційно відкрив голова Маніфестаційного Комітету інж. Є. Івашків, який подякував в першу чергу Всевишньому Господеві за прекрасну погоду, яка вможливила українцям зібратися так чисельно, щоб запротестувати проти московських знущань і дати моральну підтримку президентові ЗСА Джіммі Картерові в його змаганні за людські права в світі. Подібний короткий вступ в англійській мові виголосив д-р А. Лозинський, представивши при тому Екзекутивного віцепрезидента УККА і головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, який сповняв функцію керівника політичної частини. Йосип Лисогір, як і попередньо інж. Є. Івашків, привітав в першу чергу д-ра Михайла Штерна та його дружину, які приїхали з Европи, щоб сьогодні бути разом з українцями, як живі й найновіші свідки совєтських злочинів над українським народом. Промову д-ра Штерна багатотисячні маси народу перервали кількакратними бурхливими оплесками. Д-р М. Штерн, зробивши аналогію між визвольною боротьбою українського народу з жидівським, який здобув свою волю ,,вогнем і мечем'', заявив, що Україна ніколи не буде ходити в ярмі і ніколи не буде повністю русифікована. Він вірить в Бога, бо без віри не може бути людства, а атеїзм вважає найбільшим ворогом людини. Д-р Штерн, який сам відсидів 3 роки в совєтському концтаборі, назвав систему в СССР черговим червоним фашизмом і просив зібраних продовжувати боротьбу за національні і людські права, за Валентина Мороза, Вячеслава Караванського, Юрка Шухевича, який від малої дитини перебував в совєтських концтаборах, та найновіших в'язнів: Миколу Руденка, Олексія Тихого та інших. Він закликав до спільних українсько-жидівських зусиль, бо совєтські режимники дуже цього бояться. ,,Усі східньоевропейські народи, — заявив д-р Штерн, - повинні жити в згоді, але у своїх вільних державах''.

Крім д-ра М. Штерна, на маніфестації промовляли ще коротко: Людмила Алексеєва, Андрій Григоренко, представник губернатора Бирна з Ню Джерзі, комішенер забезпечення Джеймс Шіран, який відчитав проголошення губернатором Бирнсом ,,Українського Дня прав людини" в стейті Ню Джерзі, представник Американської Федерації Праці —Конгресу Індустріяльних Організацій Майкел Манн, стейтовий сенатор Ґудман, Бері Фарбер, ред. Осип Зінкевич та інші. Йосип Лисогір прочитав також спеціяльне звернення президента УККА проф. д-ра Лева Добрянського, який через недугу не міг особисто прибути на маніфестацію, і письмовий привіт від пастора Олекси Гарбузюка, президента Всеукраїнського Євангельсько - Баптистського Братства в ЗСА. На закінчення о. В. Базилевський провів кінцеву молитву, а після відспівання пісні ,,Боже Великий'', маси народу, зокрема молодь, може вже й не так організовано, як попередньо, рушили до совєтської місії до ОН на 67-ій вулиці для влаштування там політичної демонстрації. Стиснувши демонстрантів на 66-ій вулиці, поліція намагалася не допустити їх не тільки до совєтської місії, але навіть на вулицю, де вона приміщена. Проте, демонстранти, 80 відсотків яких становила молодь, перекинули поліційні барикади і намагалися продістатись до місії, яка була хоронена великими поліційними з'єднаннями. Полісмени охороняли місію також з дахів сусідніх будинків. У сутичці з поліцією кількох демонстрантів були потурбовані палицями та потратовані кіньми. Зокрема брутальністю відзначався один сержант поліції. У висліді зудару одного демонстранта, сумівця Миколу Глушка, забрали амбулянсом до шпиталю, а кількох легше поранених перев'язали санітари на місці. Говорять, що було кількох потурбованих поліцистів. Бері Фарбер сповняв функцію посередника між поліцією і демонстрантами. Молодь, вимахуючи синьо-жовтими прапорцями, викрикувала гасла: ,,Звільніть Мороза'', ,,Хочемо вільної України'', ,,Геть з московськими різниками'' тощо.

Добігало до години 7:30 ряди демонстрантів рідшали, але молодь, не відступала з-під поліційного кордону, домагаючись звільнення пані Анни Кульчицької, яку поліція арештувала раніше під час суматохи демонстрантів з поліцією. Демонстрація закінчилася о год. 8-ій вечором відспіванням українського національного гимну і кількох інших пісень.

Д-р Михайло Штерн і його дружина Іда перед виступом д-ра Штерна на маніфестації в Ню Йорку. За ними на почесній трибуні науковий секретар УВАН проф. д-р Василь Омельченко (зліва) та пані Марія Лисогір, яка на початку маніфестації відспівала американський гимн та заінтонувала український. За нею — відомий громадянин-сеньйор д-р Василь Палідвор.

Пластуни в поході

Сумівці в поході

Велику групу Українського Народного Союзу очолювали (зліва): інж. Володимир Дячук, його дружина, головний касир УНС пані Уляна Дячук, заступник головного предсідника д-р Іван Флис та головний секретар Володимир Сохан, якого на фотознімці немає, бо в тому часі він сам фотографував.

АРЕТА РАКОЧА ОБРАНА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

голова Контрольної Комісії мгр Іван Геврик, головний радний проф. Тарас Шмагала, і управитель Союзівки Володимир Квас.

Понад 1.00 осіб приглядались контестові і мистецькій програмі, що попередила контест в суботу увечорі, набагато менше ніж в попередніх роках з уваги на обмежені святкування Дня УНСоюзу, зумовлені цьогорічною маніфестацією в обороні прав України в неділю в Ню Йорку та дощевою погодою, яка навістила східнє побережжя Америки ще в п'ятницю вдень.

В мистецькій програмі, яка попередила вибір ,,Міс Союзівки'', виступив танцювальний ансамбль Петра Марунчака з Монтреалю, який виконав ряд оригінальних, стилізованих танків під акомпаньямент оркестри-квартету ,,Рушничок" рівнож з Монтреалю. В антракті із сольоспівом виступила нова зірка на українському вокальному горизонті, Люба Ковальчук, 19-літня співачка, якій позаздрять найкращі співачки з України. Люба є рівнож членкинею танцювальної групи П. Марунчака, що віддзеркалює її любов до української культурної спадщини , але її голос і виконання пісень заповідають їй велику кар'єру.

Оркестра ,,Рушничок", в складі: Андрій Гарасимович, Юрій Штик, Степан Андрусяк і Евген Осідач, яка обмежила свої виступи, не виключаючи Союзівки, в підготові до серії індивідуальних концертів, приграла до танцювальних виступів групи П. Марунчака, а опісля забавляла гостей до пізньої ночі музикою до танців.

Шестирічний ювілей оркестри ,,Рушничок" на Союзівці та свою ролю конферансьє за цей сам час відмітила золотоволоса Аня Дидик, некоронована ,,Міс Союзівка", причинилася до успіху цього ювілейного, як і попередніх. сезонів Союзівки.

Під час програми А. Дидик представила три колишні ,,Міс Союзівки" — Андрею Кейбіду, Донну Марунчак і Уліту Ольшанівську.

Зустріч д-ра і пані Штерн...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

вважають їх добрими людьми, яким можна довіряти, і так я мав нагоду добре пізнати український народ. Коли в Росії дисидентами є горстка людей, які себе добре знають і тому собі довіряють, то в Україні дисидентами є вже не тільки вся інтеліґенція, але також маси простого народу. Ще десять років тому того не було, але тепер вже простолюддя, робітники і селяни виступають проти режиму і проти його знущань над народом. Серед робітників і селян часті тепер випадки вбивств совєтських чиновників, голів колгоспів чи радгоспів, як вияв їхнього спротиву проти знущань над народом і проти національного гніту російського шовінізму. В Україні переслідують тих, які вперто всюди говорять українською мовою. В концтаборі зустрів я в'язня, якого засудили тільки за те, що він постійно говорив на праці тільки українською мовою. Йому підкинули до шафи із одягом на заводі частини, що їх продукувало це підприємство, інколи він після праці зайшов переодягнутися, до нього приступили чиновники із свідками, щоб доказати, що він привласнив собі державне майно. І тоді його засудили нібито за те, але він добре знав, що його так покарали і засудили на 8 років ув'язнення за українську мову. А він твердив, що коли у Франції говорять по-французькому, то в Україні треба говорити по-українському.

Марксистам і неомарксистам треба врешті усвідомити собі, що ідеї Маркса були добрими тільки на папері, та що Марксизм не виправдав себе на практиці, він провалився. Ваша праця на еміграції важлива та дуже корисна для України та її народу. Важлива не тільки тим, що ви зберігаєте тут Україну, українську мову, культуру та стараєтесь здержати асиміляцію, яка тут все таки проходить. Ваша праця багато більш важлива тим, що ви робите для підтримки знедолених, але нескорених братів в Україні. Багато допомагає і має велике значення слово вашого президента Джіммі Картера, який є релігійною і глибоко ідейною людиною. Він багато допомагає справі прав людини своїм принциповим становищем. Тому, дай Боже, щоб він видержав у цих своїх принципах, що їх проголосив. Від родини президента Картера цінною пам'яткою для мене і зворушливим документом з часів мого ув'язнення є лист Еймі Картер до мого сина, листа якого ми зберігаємо. Мудрою та дуже розважною людиною є президент Ізраїля Беґін, великий патріот, який дбає не про свою славу, але про добро свого народу.

Були погроми жидів і були погромщики в Україні і про це треба сказати. Але були вони в Україні в часи воєн та заворушень. Бо український народ не є антисемітами. Це Москва старається викликувати ворожнечі та їх підсичує, щоб за старою російською засадою ,,ділити і панувати". Але тисяча українських селян і робітників, яких влада намовляла і примушувала зізнати на суді та дати докази проти мене, не свідчили проти свого лікаря і навіть ця проста людина не дала себе збити з пантелику...

Кінчаючи своє слово, д-р Штерн заявив, що він хоче, щоб український народ пам'ятав про приклад 3-мільйонового жидівського народу в Ізраїлі, який повернув на свою історичну землю та збудував там державу і обороняє її, хоч окружений із усіх сторін ворогами. Він сказав, що він вірить, що великий 50-мільйоновий український народ буде першим, який скине ненависне ярмо совєтського тоталітаризму, та що він бажає, щоб українці, так, як жидівський народ, здобули свободу і мали свою власну державу. Д-р Штерн вкінці теж розказав, що він від 15-го року знає поезії Олеся і особливо добре тямить символічну поезію Олеся ,,Айстри". Він прорецитував її, але звернув увагу, що її песимізм зумовлений був тодішними обставинами поета, а також продеклямував свою власну поезію в українській мові, що він її склав для своїх синів і дружини, будучи в'язнем.

До зібраних промовляла теж коротко пані Іда Штерн, підкреслюючи однозгідність з думками, що їх висловив її муж.

Після слова д-ра Михайла Штерна господині цієї зустрічі пані Христя Навроцька і Ярослава Рубель запросили всіх присутніх на прийняття.

Фонд Наглої Потреби, листа ч. 173

Відд.	Прізвище, ім'я,	Сума
4	Шабельський І.	3.40
25	Дзядів Н.	2.85
128	Дячук У. М.	3.00
130	Микитишин Мар'я	5.00
158	Саноцька Е.	2.90
158	Ройовський А. Дж.	5.30
158	Кучерська Л.	1.50
158	Козяк П.	2.70
158	Козяк І.	4.00
158	Трункес А.	1.50
158	Таранко С.	2.70
158	Вуш С. Дж.	7.40
158	Кваснів В.	1.00
158	Досяк Д.	1.00
158	Слюсар С.	1.00
158	Савчишин А.	1.00
158	Лукіянський Ф.	1.00
158	Вігун І.	1.00
158	Подубовський І.	1.00
158	Макар І.	1.00
184	Дупей П.	9.72
203	Нич С.	2.70
206	Грушка М.	3.00
257	Чуцак М. Г.	2.50
257	Гордон А.	2.90
257	Гомула С.	3.60
257	Гомула Д.	3.60
257	Любецький Дж. Л.	5.15
257	Малін Л.	2.90
257	Стельмах Т.	4.20
257	Сильчак П.	3.00
257	Кастанюк А. А.	5.20
257	Джердз А. М.	3.60
257	Гомула С.	3.50
257	Гордон А.	2.85
257	Номула Д.	3.50
257	Кастанюк А. А.	5.10
257	Малін Л.	2.85
257	Орлик М. А.	5.70
257	Шалаута І. Г. д-р	5.10
257	Сильчак П.	3.00
257	Стельмах Т.	4.10
257	Шалаута А. Р.	3.30
275	Юрків З.	7.00
291	Павук Е.	3.00
293	Лайкош С.	5.70
293	Лайкош П.	5.70
293	Заверюха М.	25.00
325	Світій М.	3.60
325	Сенко Дж. мол.	3.60
325	Гандель Р.	3.00
325	Спрай І.	3.00
325	Вількерсон Дж.	3.00
325	Жабка Ф.	2.30
325	Жабка Ф.	2.30
325	Зеруха М. А.	3.00
325	Вула П.	1.50
325	Дідора М.	1.50
325	Діске А.	1.50
325	Іванців М.	1.50
325	Ковальчук Дж. Т.	1.50
325	Лобур А.	1.50
325	Макар А.	1.50
325	Макар М.	1.50
325	Пагут А.	1.50
325	Шеремета В.	1.50
325	Шевчук М.	1.50
325	Сіто М.	1.50
325	Волішинський П.	1.50
325	Шевчук Г.	1.50
325	Світій М.	3.80
327	Кобланський М.	11.20
345	Рихлей М. М.	3.00
379	Чучук С.	3.60
399	Свитник Б.	3.40
		257.52
	Канада	
441	Гелаш Дж. В.	1.50
441	Бровчук	3.30
441	Карп'юк І.	3.20
441	Чорневський Ф.	3.90
441	Стецишин В.	5.00
441	Козак Д.	5.00
441	Родуфалій С.	5.50
441	Борис М.	1.50
441	Гелаш Дж. В.	1.50
	Сума проголошених чеків	287.92
	Раніше проголошених	44.739.70
	Разом	45.027.62

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СОФІЯ ГРИБИК, членка УНС Відд. 27 Т-ва ім. Орлика в Нюарку, Н. Дж., померла 12 червня 1977 р., на 71 р. ж. Нар. в с. Середнє, пов. Калуш, Україна і стала членкою УНС в 1950 р. Полишила в смутку мужа Василя, дочку Любу, зятя, внука і родину. Похорон відбувся 16 червня ц. р. на цвинтарі Hollywood Memorial Park, Union, N.J.

Вічна Їй Пам'ять!

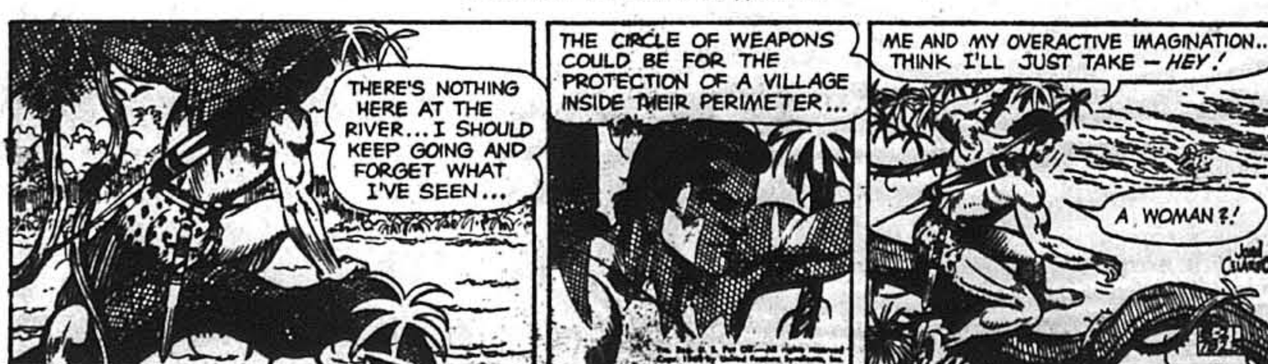
Л. Олесницька, секр.

АННА ҐРЕСЬКІВ, членка УНС 385 Відд. Т-ва Запорожська Січ в Міннеаполісі, Мінн., померла 21 травня 1977 р. на 80 р. життя. Нар. в 1897 р. Озірна, пов. Зборів, Україна, і стала членкою УНС в 1934 р. Залишила в смутку сина о. Павла Ґресько, дочку Іванну і сина Данила та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 25 травня 1977 р. на цвинтарі св. Антонія в Міннеаполіс, Мінн.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ТАРЗАН, Ч. 7823. Несподіванка!

Тут біля ріки не бачу нічого підозрілого... Я повинен забути про те, що бачив, і продовжувати свою мандрівку...

Може вся та зброя служить як охорона для їхнього села...

Винна моя перебільшена уява... Краще мені — Гей!!.... Чи то жінка?!